

Osnovna šola LJUDSKI VRT
Župančičeva 10, 2250 Ptuj

Bi se preselili na Švedsko?

(s področja sociologije)

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorici: Urška Bezjak , 9. a
Katja Kuhar, 9. c

Mentorica: Petra Vujnovič, univ. dipl. ped.

Somentorica: Vanja Zebec Drevenšek, prof. RP

Ptuj, marec 2013

ZAHVALA

Za možnost nabiranja dragocenih izkušenj v mednarodnem projektu med našo šolo in Tingvallaskolan Säffle se zahvaljujeva idejnima vodjema in osnovalcema našega dolgoletnega sodelovanja – ravnateljici, gospe Tatjani Vaupotič Zemljič, in bivšemu ravnatelju sodelujoče šole, gospodu Srečku Mlakarju.

Vsem učencem osmega in devetega razreda naše šole in šole na Švedskem se zahvaljujeva za zapisane in oddane vprašalnike ter iskrenost.

Zahvala tudi predstavniku sveta zavoda, gospodu Dimčetu Stojačevskemu, za dodatno radovednost in pobudo za raziskovalno delo.

Zahvaljujeva se mentoricama Petri in Vanji za vodenje, znanje, spodbude, napotke in odprtost za najine želje in zamisli.

KAZALO

1 UVOD	5
1.1. Cilji	6
1.2. Hipoteze	6
1.3. Raziskovalne metode	6
2. TEORETIČNI DEL	7
2.1. Mednarodno sodelovanje med šolama Slovenije in Švedske	7
2.2 Primerjava statističnih podatkov obeh držav	9
2.3 Primerjava slovenskega in švedskega šolskega sistema	10
3. RAZISKOVALNI DEL	16
3.1 Raziskovalne metode	16
3.1.1 Raziskovalni vzorec.....	16
3.1.2 Postopek zbiranja podatkov.....	16
3.2 Rezultati anketnih vprašalnikov	17
3.3 Vtisi medsebojnega spoznavanja in druženja	27
3.3.1 Zapis Vanje Zebec Drevenšek.....	27
3.3.2 Zapis Petre Vujnovič.....	27
3.3.3 Zapis Urške Bezjak.....	29
3.3.4 Zapis Katje Kuhar.....	30
3.4 Ugotovitve	31
4 SKLEP	32
5 VIRI IN LITERATURA	33
6 PRILOGE	34
7 KAZALO SLIK, TABEL IN GRAFOV	38

POVZETEK

Mednarodno sodelovanje v šolah je že vrsto let način in pot spoznavanja drugih kultur, učenja jezikov, širjenja socialne mreže, razvijanja strpnosti, uvidevnosti in učenje sobivanja. Naša šola in šola iz mesta Säffle na Švedskem sta primer takšnega sodelovanja, ki se je osnovalo v letu 2002 in je do sedaj pritegnilo v prijateljske odnose več deset učencev, njihovih staršev in učiteljev ter nekaj občinskih uradnikov obeh mest oziroma držav.

Vsako leto poteka v mesecu maju izmenjava, letos smo gostitelji mi. V tednu skupnega bivanja se tkejo prijateljske vezi, spoznavanje jezika, kulture, navad, običajev, načina razmišljanja in vedenja, vrednot, preživljanje vsakdana. Prisostvovanje pouku nam vsem vpletenim nudi možnosti za opažanje podobnosti in razlik v šolskem sistemu, pouku, načinu učenja, delu učitelja.

Ideja predstavnika sveta zavoda, da bi naredili podrobnejšo primerjalno študijo med obema državama, šolama ter sistemoma, nas je vodila v raziskavo. Nastala je raziskovalna naloga primerjave, ki je obogatena z raziskavo mnenj, vrednot, načina bivanja med starejšimi učenci naše šole in šole v mestu Säffle.

Glede na vtise izmenjav sva predvidevali, da bi se večina ljudi z veseljem preselila na Švedsko, kjer je življenje ljudi bolj sproščeno, odnosi prijaznejši in bolj prijateljski, potrebe po materialnih sredstvih skromnejše, duhovno življenje pa bolj bogato.

Ključne besede: mednarodno sodelovanje, Slovenija, Švedska, izmenjave, primerjava, podobnosti, razlike

ABSTRACT

International cooperation between schools is already a developed practice of learning about different cultures, languages, creating social nets, becoming more tolerant, considerate and more coping to live together. The fine example of such cooperation since 2001 has been the connection between our school and school from Säffle in Sweden. It has successfully attracted several pupils, their parents and teachers as well as some local officials in friendly relationship.

Every year exchange takes place in May, this year we are the hosts. In one week of coexistence, we become friends, learn about language, culture, habits, customs, the ways of thinking, acting, we view our values, everyday living. The presence in the school can give us many information about similarities and differences in the school systems, schoolwork, the way of learning, teacher's work.

The idea given by a representative of the Institute Council lead us to comparative study both states, schools, systems. We upgraded the work with research of both schools older pupils' opinions, values, habits.

Considering impressions from the exchanges we predict most people from Slovenia would gladly move to Sweden to live a more relaxed life, to build friendlier relationships, to have less material but a spiritually fuller life.

Key words: international cooperation, Slovenia, Sweden, exchanges, comparison, similarities, differences

1 UVOD

Za sodelovanje med našo šolo in šolo na Švedskem sva kot učenki OŠ Ljudski vrt izvedeli že z vstopom v prvi razred. Od takrat spremljava izmenjave in vse aktivnosti, povezane z odhodi na Švedsko in prihodi Švedov k nam. Že zgodaj spomladi so aktivnosti za izmenjavo v polnem teku, v začetku meseca maja pa so na samem vrhuncu.

Če smo gostitelji mi (tako kot letos), na sestankih in srečanjih pripravljajo učitelji z ravnateljico ves program in načrt bivanja z imeni otrok, staršev, učiteljev, ki bodo sprejeli otroke, starše ter učitelje s Švedske. Oblikuje se plan ogledov, kulturnih dogodkov, družabnih srečanj, aktivnosti doma in v šoli. Učenci pod mentorskim vodstvom pripravljajo kulturne programe, učitelji hospitacijske ure, starši urejajo domove.

Lani smo kot gostje doživljali Švedsko v vseh njenih dimenzijah, saj so nam gostoljubni Švedski razkazali lepote pokrajine, neokrnjenost narave, sobivanje različnih kultur in mirno ter preudarno vedenje, sproščenost pri izvajanju zastavljenega programa in pristnost medsebojnega sporazumevanja znotraj šole in domov.

V skoraj enajstih letih spoznavanja, druženja in medsebojnega učenja se je v vseh nabralo veliko izkušenj, znanj, podatkov ter zaznav o eni in drugi kulturi, državi, jeziku, ljudeh, otrocih, šoli, življenju in kar nekaj predsodkov, strahov in dvomov je izginilo.

Vse to je tako dragoceno in bila bi velika škoda, če bi karkoli prepustiti času pozabe. Sistematično, kot to Slovenci nasploh radi počnemo, smo vtise in znanje zapisali na papir ter vse nadgradili s še bolj pogljobljeno študijo podobnosti in razlik med obema kulturama in sistemoma.

Slika 1: Naš приход v šolo Tingvallaskolan, K. Kuhar, 2012

1.1 Cilji

S primerjavo statističnih podatkov, zakonodaje in zapisanih virov sva želeli pridobiti poglobljeno znanje o obeh državah, še posebej o šolskem sistemu, v okviru katerega poteka sodelovanje. Najine izkušnje in vtisi, ki sva jih dobili na Švedskem, vključno z zaznavanjem medsebojnih odnosov in načina dela v šoli ter življenja najinih vrstnikov na Švedskem, pa so naju napeljali k raziskavi razlik v dojemanju sebe in sveta okoli sebe, predvsem šole in družine.

Zastavili sva si naslednja raziskovalna vprašanja:

Katere so temeljne podobnosti in razlike med Slovenijo in Švedsko?

V čem sta si šolska sistema obeh držav podobna in v čem se razlikujeta?

Kako dojemamo Švedsko mi in kako nas vidijo Švedci?

Ali smo vrstniki obeh držav v enaki meri obremenjeni s šolo, zadovoljni sami s seboj, ali imamo podobne navade ter vzorce razmišljanja?

V kolikšni meri lahko določeni predpisi in pravilniki ter učni načrti vplivajo na počutje mladih v šoli?

1.2 Hipoteze

O rezultatih svoje raziskave sva razmišljali na osnovi lastnih občutkov in doživetij ter pridobljenih podatkov. Oblikovali sva naslednje hipoteze:

Hipoteza 1: Napovedujeva večji odstotek s šolo obremenjenih učencev v Sloveniji.

Hipoteza 2: Glede na to, da Švedci zelo skrbijo za zdravo preživljanje prostega časa z družino, predvidevava, da so vrstniki na Švedskem bolj povezani s starši, z naravo.

Hipoteza 3: Najverjetneje bodo naši vrstniki izrazili večji pritisk tekmovalnosti, stresa zaradi ocen.

Hipoteza 4: Švedski otroci so ocenjeni glede na svoj dosežek, zato napovedujeva, da imajo boljšo samopodobo.

Hipoteza 5: Glede na vzdušje, ki prevladuje v švedski šoli, napovedujeva večje zadovoljstvo najinih švedskih vrstnikov s šolo.

Hipoteza 6: Na podlagi pregleda zakonodaje in šolske dokumentacije s strani učiteljev predvidevava, da je slovenski šolski sistem bolj sistematično urejen, z več pravilniki, z manjšo avtonomijo učiteljev in šole, a kot tak ni osnova za boljše vzdušje v šoli.

1.3 Raziskovalne metode

Kot raziskovalno metodo dela sva izbrali anketo, saj z njo lažje zajameva večje število ljudi, s tem dobiva tehtnejše podatke, na osnovi katerih lahko objektivnejše oceniva rezultate.

Vtisi naših obiskov lahko raziskovalni nalogi dodajo še dodatno vrednost, saj doživetja, razmišljanja, opažanja nadgradijo suhoparne podatke, in čeprav so subjektivna, dobijo v večjem številu podobnih ali enakih zaznav nekaj objektivne veljave.

Priloga 1: Anketa za učence 8. in 9. razreda OŠ Ljudski vrt

Priloga 2: Anketa za učence 8. in 9. razreda šole na Švedskem

Anketirani so bili 103 učenci naše šole in 98 učencev šole na Švedskem.

Vtise izmenjave smo zapisale: avtorici in mentorici naloge.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 Mednarodno sodelovanje med šolama Slovenije (Ljudski vrt, Ptuj) in Švedske (Tingvallaskolan, Säffle)

Začetek sodelovanja med Osnovno šolo Ljudski vrt Ptuj in švedsko osnovno šolo Tingvallaskolan sega v 11. oktober 2001 z obiskom štirih ravnateljev s Švedske. Med njimi je bil ravnatelj osnovne šole iz švedskega mesta Säffle, Svante Srečko Mlakar, ki je po rodu iz naših krajev. V pogovoru se je rodila ideja o sodelovanju.

Aktivnosti so se začele najprej z izmenjavo učiteljev, nato pa še učencev. Leta 2002 je prišla k nam prva skupina švedskih učiteljev. 8. marca 2002 je bil v sklopu enotedenskih prireditev ob 44-letnici šole tudi sprejem učiteljev s Švedske. Med gosti je bil tudi švedski veleposlanik v Sloveniji John Christler Ahlander. Gospod Miroslav Luci, takratni župan Ptuja, je priredil časten sprejem za goste v Mestni hiši.

V začetku maja 2002 so se tudi naši učitelji prvič podali na Švedsko. Poleg ravnateljice Tatjane Vaupotič so se potovanja udeležile učiteljice Jožica Repič, Vanja Zebec Drevenšek in Vlasta Bauman. Te so prve orale ledino in navdušile še ostale kolege, da si ogledajo švedski »šolski čudež«, saj so se vrnile navdušene in doma zelo nazorno ter zanimivo predstavile, kaj so doživele. Predvsem so se navdušile nad opremljenostjo učilnic z didaktičnim in drugim materialom za pouk, ki ga imajo učenci na razpolago brez finančne obremenitve staršev.

Leta 2002 je prišla k nam petčlanska skupina švedskih učiteljev. Tudi naši učitelji so obisk vrnili, šele nato smo se odločili za poglobljeno sodelovanje in se dogovorili tudi za izmenjavo učencev.

Od 10. do 17. maja 2003 se je izmenjave na Švedsko udeležila ravnateljica Tatjana Vaupotič, pomočnica ravnateljice Karmen Mlakar, učitelja Milena Krajnc in Miran Petek, svetovalna delavka Darija Erbus ter Ivan Vidovič, vodja Oddelka za družbene dejavnosti MO Ptuj. Namen izmenjave je bilo spoznavanje Švedske, švedskega šolskega sistema in šolske uprave ter načina dela v švedskih osnovnih šolah. Za sodelovanje smo želeli pridobiti tudi druge učitelje, ki bi v naslednjih letih povezali med sabo tudi učence mesta Säffle in Ptuja.

V tednu od 9. do 14. maja 2004 so prvič prišli na šolo poleg učiteljev še učenci in njihovi starši, ki so večinoma bivali pri družinah naših učencev. Na obisku so bili 4 učitelji, 19 učencev in 11 staršev, ravnatelj šole in podžupan švedskega mesta Säffle.

Učenci s Švedske so najprej spoznali našo šolo in potek pouka, hkrati pa so se z našimi otroki družili tudi v popoldanskem času. Pripravili smo jim pester program, v katerem so spoznali Ptuj – staro mestno jedro s ptujskim gradom, mestno knjižnico in bližnjo okolico mesta. Na zaključnem srečanju so učenci naše šole pripravili kulturni program, v katerem so sodelovali oboji, naši in švedski učenci. Srečanja se je udeležil tudi predstavnik švedskega zunanjenja ministrstva Richard Bouveng.

Do naslednjega srečanja ni bilo daleč, saj so se ti isti učenci že septembra 2004 podali na več kot 2000 kilometrov dolgo pot z avtobusom do Švedske. Izmenjave se je udeležilo 27 učencev 7. in 8. razredov, 6 staršev teh učencev in spremljevalci: pomočnica ravnateljice Boža Papež, učiteljice Edita Kmetec, Jerneja Bombek in Vanja Zajc, svetovalna delavka Darija Erbus in vodja kuhinje Srečko Erjavec. Izmenjava je potekala v času od 11. do 18. septembra 2004.

Učence in vse udeležence je najprej presenetila švedska pokrajina s številnimi jezери in gozdovi, nato pa še mesto Säffle in njihova šola. V enem tednu so gostitelji prikazali veliko švedskih običajev in njihovo tradicijo tako v šoli kot izven nje preko različnih družabnih iger. Posebej so bile zanimive igre iz časov Vikingov. Učencem se je vtisnila v spomin hiša eksperimentov in tropski pragozd ter tovarna avtomobilov Volvo v Göteborgu. Med obojimi, učenci in starši, so se začele spletati trdnejše vezi in večina si je obljubila, da se še srečajo.

Maja 2006 so bili ponovno na vrsti švedski učenci in tako so od 8. do 12. maja 2006 ponovno obiskali naše mesto in šolo. Tokrat so bili gostitelji učenci 5. in 7. razreda, ki so se prav tako kot prejšnji izkazali za dobre gostitelje. Teden je potekal v prijetnem vzdušju spoznavanja naše šole, mesta in tudi Slovenije. Na zaključnem srečanju so naši učenci prikazali veliko starih slovenskih običajev in navad. Poseben aplavz je požel skupen ples naših in švedskih učencev.

Dogovor za ponovno srečanje na Švedskem je bil maj 2007. Na izmenjavo je odpotovalo 23 učencev 7. in 8. razredov, 17 staršev ter spremljevalci s strani šole: ravnateljica Tatjana Vaupotič, učiteljice Jerneja Bombek, Simona Lozinšek in Majda Švagan ter pedagoginja Petra Vujnovič.

Cilji mednarodne izmenjave učencev so bili v celoti doseženi. Učenci, starši in učitelji so se spoznali z drugačno kulturo in stilom življenja, se urili v znanju in uporabi tujega jezika in spoznali delo v šoli. Učenci so se učili tudi sprejemanja drugačnih, medsebojnega sodelovanja in obenem spoznali nove prijatelje. Švedski gostitelji so se zelo potrudili prikazati svojo kulturo s pomočjo lastne zgodovine. Tudi tokrat so bili vsi, ki so se udeležili izmenjave na Švedskem, presenečeni nad njihovim spokojnim načinom življenja. Naglice, ki je tako značilna za naš vsakdan, pri njih ni zaznati. (Erbus, 2008)

Slika 2: Zastava, obešena v švedski šoli, U. Bezjak, 2012

Dneve od 11. do 17. maja 2008 je 28 učencev, od tega 8 petošolcev in 20 sedmošolcev, ter 12 njihovih staršev preživelo na Švedskem. Z njimi so potovale učiteljice Martina Prejac, Blanka Kojc, Andreja Matjašič in Mateja Mohora.

Ista ekipa je v maju 2009 (natančneje od 11. do 15. maja) gostila švedske učence, njihove starše in učitelje. Vsa leta, odkar poteka izmenjava, za bivanje švedskih otrok in njihovih staršev poskrbimo skupaj z učenci naše šole. Tako je 27 učencev, starih od 13 do 14 let, na svojih domovih gostilo švedske vrstnike, večina med njimi pa tudi 22 njihovih staršev. Skupaj z učenci osnovne šole Tingvallaskolan je pripotovalo tudi 5 učiteljic ter gospod Srečko Mlakar.

V maju leta 2010 je na Švedsko potovalo 25 ptujskih šestošolcev in sedmošolcev ter 12 njihovih staršev, spremljale pa so jih učiteljice Mateja Kelner, Tanja Nedeljko, Vera Zagoričnik Novak ter Irena Pukšič. Na Ptujso so gostoljubnost vrnili naslednje leto, in sicer od 16. do 20. maja 2011, ko so Ptujčani švedskim gostom ponovno prikazali nekaj utrinkov majhne državnice na južni strani Alp.

Zadnja dosedanja mednarodna izmenjava je bila v lanskem letu od 20. do 26. maja 2012. Učenci (teh je bilo 25), njihovi starši (9), učiteljici Jožica Kozel in Romana Pukšič, socialna delavka Darija Erbus

ter gospa ravnateljica Tatjana Vaupotič Zemljič so bili gostje tamkajšnjih učencev, učiteljev in njihovih družin. Ponovno so spoznavali švedski vsakdan, navade, kulinariko in se ob tem urili v sporazumevanju v angleškem jeziku. Učenci in učiteljice so nekaj časa s svojimi gostitelji preživeli tudi v šoli pri pouku.

2.2 Primerjava statističnih podatkov obeh držav

SLOVENIJA

Površina: 20.273 km²

Prebivalstvo: 2 059 325 milijonov

Glavno mesto: Ljubljana

Uradni jeziki: slovenščina,
madžarščina, italijanščina

Valuta: evro (EUR)

ŠVEDSKA

Površina: 449.964 km²

Prebivalstvo: 9 110 972 milijonov

Glavno mesto: Stockholm

Uradni jezik: švedščina

Valuta: švedska krona (SEK)

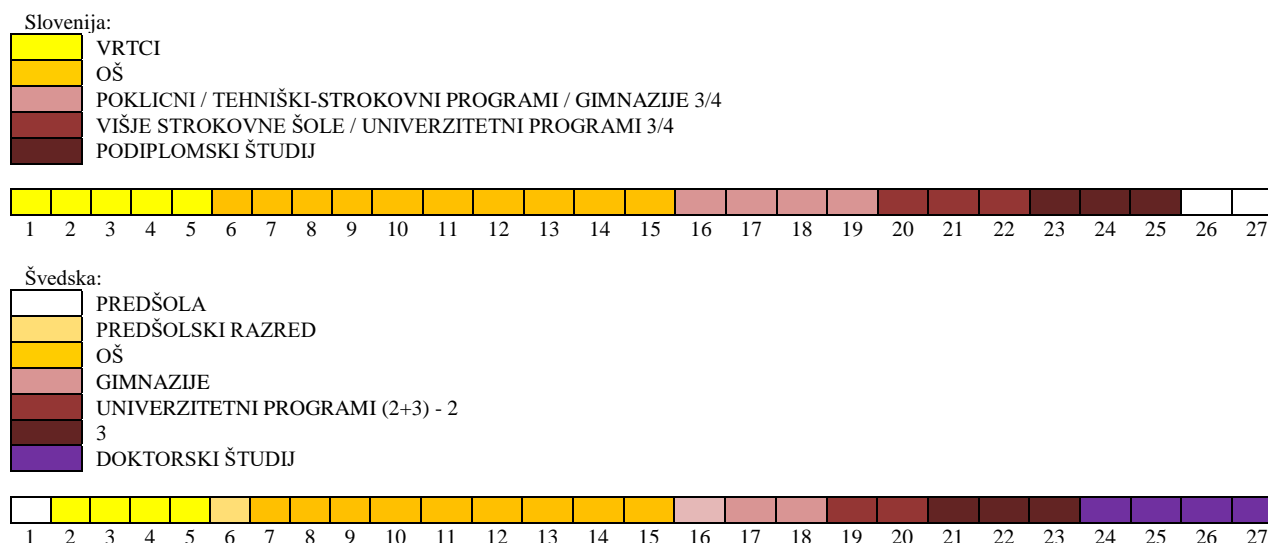

Slika 3: Geografski položaj Slovenije in Švedske. (Vir: internet, 2013)

2.3 Primerjava slovenskega in švedskega šolskega sistema

Slovenija	Švedska
TRAJANJE IN KOLEDAR OŠ	
<p>Obvezno osnovnošolsko izobraževanje traja 9 let in se deli na tri vzgojno-izobraževalna obdobja: prvo traja od 1. do 3. razreda, drugo od 4. do 6. razreda in tretje od 7. do 9. razreda. (Bela knjiga, 2011)</p> <p>Otroci se v OŠ vpisujejo v koledarskem letu, v katerem so oz. bodo dopolnili šest let starosti. (Bela knjiga, 2011)</p> <p>Šolsko leto traja od 1. septembra do 31. avgusta. Pouk se izvaja v dveh ocenjevalnih obdobjih (prvo ocenjevalno obdobje traja od 1. septembra do 31. januarja, drugo pa od 1. februarja do 24. junija, razen za učence 9. razreda, za katere traja do 15. junija). (Pravilnik o šolskem koledarju..., 2008)</p> <p>Pouk v šolskem letu traja največ 38 tednov po 5 dni v tednu. (Bela knjiga, 2011)</p>	<p>Osnovna šola (»grundskola«) traja 9 let in se deli na tri stopnje: nižja (1., 2. in 3. razred), srednja (4., 5. in 6. razred) in višja stopnja (7., 8. in 9. razred) (Kosi, 2004)</p> <p>Švedska osnovna šola je obvezna za otroke od 7 do 16 let. Vsem učencem je pred vstopom v šolo ponujena možnost obiskovanja predšolskega razreda kot priprave na vstop v šolo (525 ur). Od leta 1997 imajo uveden sistem, ki staršem omogoča, da svojega otroka vpišejo v osnovno šolo že s šestim letom starosti. (Kosi, 2004)</p> <p>V tem primeru zaključijo osnovnošolsko izobraževanje že s petnajstim letom starosti.</p> <p>Pouk traja od druge polovice avgusta do prve polovice junija, božične počitnice pa šolsko leto delijo na dve obdobji. (Education in Sweden, Wikipedia, 2013)</p> <p>Pouk v šolskem letu traja 40 tednov po 5 dni v tednu. (Kosi, 2004)</p>

Primerjava poenostavljene strukture izobraževalnega sistema Slovenije in Švedske (Eurodyce, 2013):

Slovenija	Švedska
ŠTEVILO UR POUKA	
<p>Zakon o osnovni šoli je določil tedensko obveznost učencev v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju na največ 22 ur, v drugem na največ 26 ur in v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju na največ 30 ur. Ura pouka traja praviloma 45 minut. (Bela knjiga, 2011)</p> <p>Otroci, stari 7 in 8 let, imajo povprečno 621 ur pouka vsako leto, otroci, stari od 9 do 11 let, imajo v povprečju 721 ur pouka na leto, otroci, stari od 12 do 14 let, pa imajo praviloma 791 ur pouka na leto. To je približno 2133 ur pouka v devetih letih šolanja. (Bela knjiga, 2011)</p> <p>Prisotnost učitelja na delovnem mestu ni določena. Njegova pedagoška obveznost je v povprečju 22 pedagoških ur.</p>	<p>Na Švedskem ni določeno število ur pouka za posamezne razrede, temveč le skupno število za celotno obvezno izobraževanje. (Mlakar, 2012)</p> <p>Povprečno število načrtovanih ur pouka letno je 741 za vsa starostna obdobja. Ura pouka traja 40 minut. (Kosi, 2004)</p> <p>Učitelj je prisoten na delovnem mestu od 8.00 do 16.00. Pedagoška obveznost je 26 pedagoških ur. (Mlakar, 2012)</p>

Tabela 1: Število ur pouka tedensko po razredih

Razred/ Država	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Švedska	avto nomi ja šole								
Slovenija	20	21	22	23,5	25,5	25,5	27/28	27,5/28,5	27,5/28,5

Slovenija	Švedska
PROGRAM OSNOVNE ŠOLE IN PREDMETNIK	
<p>Program osnovne šole obsega obvezni in razširjeni program. Obvezni program vključuje pouk obveznih in izbirnih predmetov, dneve dejavnosti (kulturne, naravoslovne in športne dneve ter delovne akcije) in ure oddelčne skupnosti. (Bela knjiga, 2011)</p> <p>Predmetnik v Sloveniji določa seznam učnih predmetov in drugih dejavnosti za vsak razred posebej, število tedenskih ur za vsak predmet v vsakem razredu, število letnih ur za vsak učni predmet ter tedensko obremenitev učencev v vsakem razredu. (Bela knjiga, 2011) Naš sistem učencem ne dovoljuje in ne dopušča participiranja in sooblikovanja šolskega dela.</p> <p>V osnovni šoli so obvezni predmeti: slovenski jezik in italijanski ali madžarski jezik na narodno mešanih območjih, tuji jezik, zgodovina, zemljepis, državljska in domovinska vzgoja ter etika, matematika, kemija, biologija, fizika, likovna vzgoja, glasbena vzgoja, športna vzgoja, tehnika in tehnologija ter gospodinjstvo. (Bela knjiga, 2011)</p> <p>Izbirni predmeti se poučujejo v tretjem triletju in so razporejeni v dva sklopa: družboslovno-humanističnega in naravoslovno-tehničnega. Šola mora ponuditi pouk najmanj treh izbirnih predmetov iz posameznega sklopa. Učenec med izbirnimi predmeti izbere tri predmete, od tega največ dva predmeta iz posameznega sklopa. Leta 2005 se je 17. členu Zakona o osnovni šoli dodal 4. odstavek, ki pravi: »Ne glede na določbo prejšnjega odstavka pa lahko učenec v 7., 8. in 9. razredu izbere le dva izbirna predmeta, od tega enega iz družboslovno-humanističnega in enega iz naravoslovno-tehničnega sklopa.« (Bela knjiga, 2011)</p>	<p>Švedska osnovna šola sicer pozna nacionalni kurikulum, sestavljen iz predmetnika in učnih načrtov za posamezne predmete, vendar švedski predmetnik določa le skupno število ur, ki jih mora šola za posamezni predmet ali celo za skupino predmetov ponuditi učencu v obdobju devetih let šolanja. V katerih razredih in koliko ur bo predmet izvajan, odloči šola. Določeni predmeti imajo predpisano število ur za vseh 9 let, nekateri predmeti pa so v predmetniku uvrščeni v skupine (naravoslovni in družboslovni) in imajo kot skupina določeno tudi skupno število ur v vseh devetih razredih. V teh dveh skupinah predmetov lahko šola prerazporeja ure med predmeti znotraj skupine. (Krek, 1999)</p> <p>Švedski učni načrti so sestavljeni tako, da ne predpisujejo konkretnih vsebin, temveč le cilje, ki jih mora učenec doseči ob koncu 5. in 9. razreda, učitelj pa je avtonomen v izbiri konkretnih vsebin in metod za doseganje teh ciljev. Učni načrti za posamezne predmete so zato precej krajši kot pri nas. (Krek, 1999)</p> <p>Predmetnik švedske osnovne šole za učence od 12. do 15. leta starosti obsega naslednje predmete: matematiko, angleščino, švedščino, tuji jezik, naravoslovne znanosti (fiziko, kemijo, biologijo, tehniko), družboslovne znanosti (sociologijo, zgodovino, religijo, geografijo), športno vzgojo, umetnost, glasbo, šivanje ter gospodinjstvo. (Education in Sweden, 2013)</p> <p>Tudi švedski izbirni predmeti se razlikujejo v primerjavi z našimi, saj naše oblikujejo in določajo učni načrti in jim posvečamo 5% vseh ur, na Švedskem pa jih pripravijo učitelji sami in jim namenjajo 12% vseh ur. (Kosi, 2004)</p> <p>Ker ni predpisanega razporeda predmetov v posameznih razredih niti števila njihovih ur, lahko šole svoj predmetnik (delovni načrt) določajo v veliki meri same. Slabost tega sistema je, da učenec zaradi prehajanja iz ene šole v drugo pri enem ali več predmetih ni deležen celotnega števila ur, predpisanih v nacionalnem predmetniku, ali pa jih bo imel pri nekem predmetu celo več, kot je prepisano. (Krek, 1999)</p>

<p>Razširjeni program, ki ga mora šola ponuditi učenkam in učencem, vključuje: podaljšano bivanje, jutranje varstvo, interesne dejavnosti, dodatni in dopolnilni pouk, ure za individualno in skupinsko pomoč učencem z učnimi težavami in nadarjenim učencem ter šolo v naravi. (Bela knjiga, 2011)</p> <p>Obseg predpisanega učnega načrta za posamezen predmet: nad 10 strani.</p> <p>Učitelji imajo natančno določen nabor ter vsebino obvezne dokumentacije (dnevnik, redovalnica, učne priprave, LDN;...).</p>	<p>Kritiki švedske osnovne šole pravijo, da so učenci na nek način prikrajšani za napredovanje in spodbujanje razvoja nadarjenih učencev. Pri večini predmetov namreč velja, da so do 7. razreda deležni osnovnih vsebin, šele takrat pa preidejo na višjo raven izobraževanja. (Education in Sweden, 2013)</p> <p>Obseg predpisanega učnega načrta za posamezni predmet: okoli 5 strani.</p> <p>Učitelji nimajo predpisane dokumentacije.</p>
--	--

Tabela 2: Število predmetov po razredih

Razred/ Država	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Švedska	avto nomi ja šole								
Slovenija	6	6	6	8	9	11	13/14/15	15/16/17	13/14/15

Slika 4: Odhod domov, K. Kuhar, 2012

Slovenija	Švedska
OCE NJEVANJE	
<p>V Sloveniji do sedaj velja, da so učenci od 1. do 3. razreda vsi ocenjeni opisno (z naslednjim šolskim letom bo to veljajo le še za učence 1. in 2. razreda), od 4. do 9. razreda pa imamo številčne ocene od 1 do 5. (Bela knjiga, 2011)</p> <p>Nacionalno preverjanje znanja je prostovoljno ob koncu 6. razreda ter obvezno ob koncu 9. razreda. (Bela knjiga, 2011)</p> <p>V zadnjih letih in sedaj tudi v pripravljenem novem predlogu o ocenjevanju se poudarjajo pomen in pozitivni učinki formativnega spremljanja otroka ter ocenjevanje na podlagi sodelovalnega odnosa učitelj – učenec ter beleženja lastnega napredka in načrtovanja učenja.</p>	<p>Dolga leta je na Švedskem veljal naslednji sistem ocenjevanja: izdelal (G), izdelal z odliko (VG) ter izdelal s posebno odliko (MVG). Ocene »ni izdelal« niso poznali (učenec, ki ni dosegel ene od prvih treh stopenj, je dobil oceno, da je njegovo znanje pomanjkljivo (IG) Učenci so uradne ocene začeli dobivati šele v 8. razredu, čeprav so bili njihovi testi že prej označeni z doseženimi ocenami. (Education in Sweden, 2013)</p> <p>Jeseni 2011 je bil uveden nov, 6-stopenjski ocenjevalni sistem: A, B, C, D, E kot pozitivne ocene ter F kot negativna. Če je učenec ocenjen negativno, prejme pisna priporočila, kako naj v prihodnje izboljša svoj uspeh. (Education in Sweden, 2013) Ponavljanja razredov torej ni.</p> <p>Nacionalno preverjanje znanja je obvezno ob koncu 3., 5. in 9. razreda. (Education in Sweden, 2013)</p> <p>Komunikacijski model učnega dela in spremljanja napredka otrok je na zavirljivi ravni spoštovanja, strpnosti in objektivne kritičnosti. Timsko delo učiteljev je zelo produktivno. Namesto izpolnjevanja dokumentacije razvijajo in vrednotijo svoje delo z učenci. (Mlakar, 2012)</p>

Slovenija	Švedska
STROŠKI OSNOVNOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA	
<p>Po Zakonu o organizaciji in financiranju v vzgoji in izobraževanju je natančno opredeljeno, kaj in v kolikšni meri financira šolo pristojno ministrstvo in kolikšen delež ter kaj financira ustanoviteljica šole (lokalna skupnost). (Zakon o organizaciji..., 2007)</p> <p>Iz prvega vira se financira: izvedba obveznega programa, dodatnega, dopolnilnega pouka ter določeno število ur drugih oblik individualne ali skupinske pomoči, določeno število interesnih dejavnosti, jutranjega varstva za 1. razred, določene stroške v skladu s predpisanimi normativi in standardi, potrošni material, stroške NPZ. (Zakon o organizaciji..., 2007)</p> <p>S strani občine se krijejo: stroški investicij, vzdrževalnih del, plačila stroškov za uporabo prostorov, opreme, prevoz učencev, zdravniški pregledi, določene dodatne dejavnosti. (Zakon o organizaciji..., 2007)</p> <p>To pa kljub temu pomeni, da so starši dolžni otroku kupiti vse šolske potrebščine, učbenike pa si lahko vsi učenci brezplačno izposodijo v šoli. Prehrana je delno subvencionirana, avtobusni prevoz otrok v šolo pa je brezplačen.</p> <p>Prav tako starši plačujejo stroške nekaterih oblik pouka izven šolske zgradbe. Torej načeloma brezplačna šola ni realnost.</p>	<p>Celotno izobraževanje v javnih šolah je brezplačno. Običajno starši ne plačujejo šolskih potrebščin in učbenikov, prehrane in šolskega prevoza otrok v šolo. Učitelji, ki obedujejo skupaj z učenci, imajo brezplačno malico. (Mlakar, 2012)</p> <p>Vsa neposredna odgovornost za izobraževanje je prepuščena lokalni skupnosti in šolskim strokovnim delavcem, kar pomeni veliko avtonomijo občine in posamezne šole pri odločanju o sistemskih rešitvah in rešitvah oblike ter načina financiranja. Šole v občini so med seboj odprte, povezovalne, sodelovalne. (Mlakar, 2012)</p> <p>Dejanska notranja strukturiranost švedske osnovne šole ni določena in ni razvidna iz dokumentov, ki urejajo enotno določena pravila za vso državo. (Mlakar, 2012)</p> <p>V švedski šoli je število učencev v oddelkih manjše, na število učencev pa je zaposlenih več učiteljev (lahko tudi drugih strokovnih delavcev). (Mlakar, 2012)</p> <p>Financirajo se tudi stanovanja, v katerih delata po dva učitelja z učenci, ki imajo težave na področju vedenja. (Mlakar, 2012)</p> <p>Učitelji imajo financirano izobraževanje in možne prekvalifikacije. (Mlakar, 2012)</p>

Slika 5: Druženje, U. Bezjak, 2012

3 RAZISKOVALNI DEL

3.1 Raziskovalne metode

V raziskavi je bila uporabljena deskriptivna metoda, s katero opisujemo pojave. Kot tehniki zbiranja podatkov sva uporabili anketo in zapise vtisov.

3.1.1 Raziskovalni vzorec

V anketo za učence OŠ Ljudski vrt Ptuj so bili vključeni 103 učenci 8. in 9. razreda oddelkov a, b in c. Med učenci Tingvallaskolan s podružnico z višjimi razredi sva pridobili 98 izpolnjenih anket učencev, starih od 13 do 15 let.

Ker naju razlike med spoloma niso zanimale, v anketi opredelitev glede spola ni bila zajeta. Anketa za učence izbranega vzorca populacije osnovnošolcev naše šole in prevedena različica v angleškem jeziku za švedske otroke je bila anonimna.

Vtise sva zapisali obe raziskovalki in najini mentorici, obe udeleženci projekta mednarodne izmenjave Slovenija – Švedska (zapisani so 4 vtisi).

3.1.2 Postopek zbiranja podatkov

Vprašalniki za anketo zajemajo vprašanja odprtega in zaprtega tipa in sva jih namenili vzorcu otrok, starih od 13 do 15 let.

Anketiranje na OŠ Ljudski vrt je potekalo 25. 2. 2013 v času razredne ure.

4. 3. 2012 je bila poslana prevedena anketa na švedsko šolo s posredovanjem g. Srečka Mlakarja. Po pošti so nam bile posredovane izpolnjene ankete 18. 3. 2013.

Vtisi so bili zapisani v mesecu februarju ob prebiranju dnevnikov in pregledovanju albumov s posnetimi fotografijami druženja s Švedi.

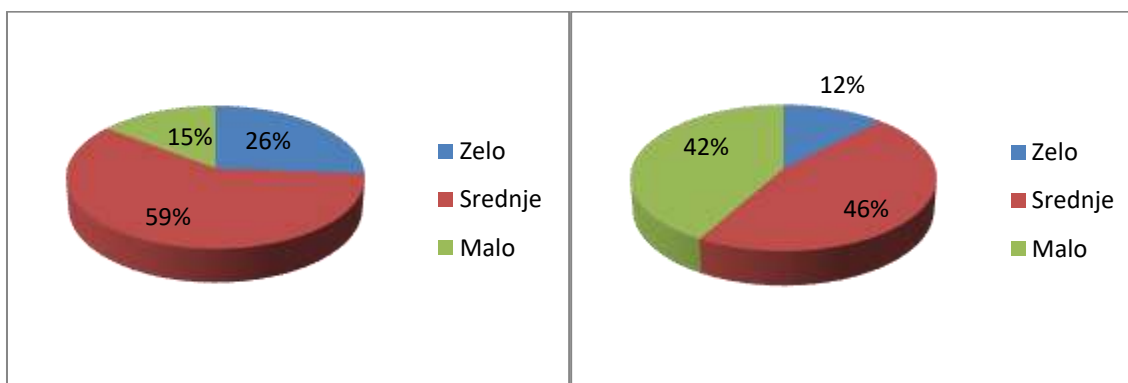
3.2 Rezultati anketnih vprašalnikov

	Slovenija	Švedska
Število anketiranih	103	98

1. V kolikšni meri te šolsko delo (domače naloge, učenje, predstavitve,...) obremenjuje?

Tabela 3: Obremenjenost s šolskim delom

	SLOVENIJA		ŠVEDSKA	
	Število	%	Število	%
Zelo	27	26,22%	12	12,24%
Srednje	61	59,22%	45	45,92%
Malo	15	14,56%	41	41,84%
SKUPAJ	103	100%	98	100%

Graf 1: Obremenjenost s šolskim delom

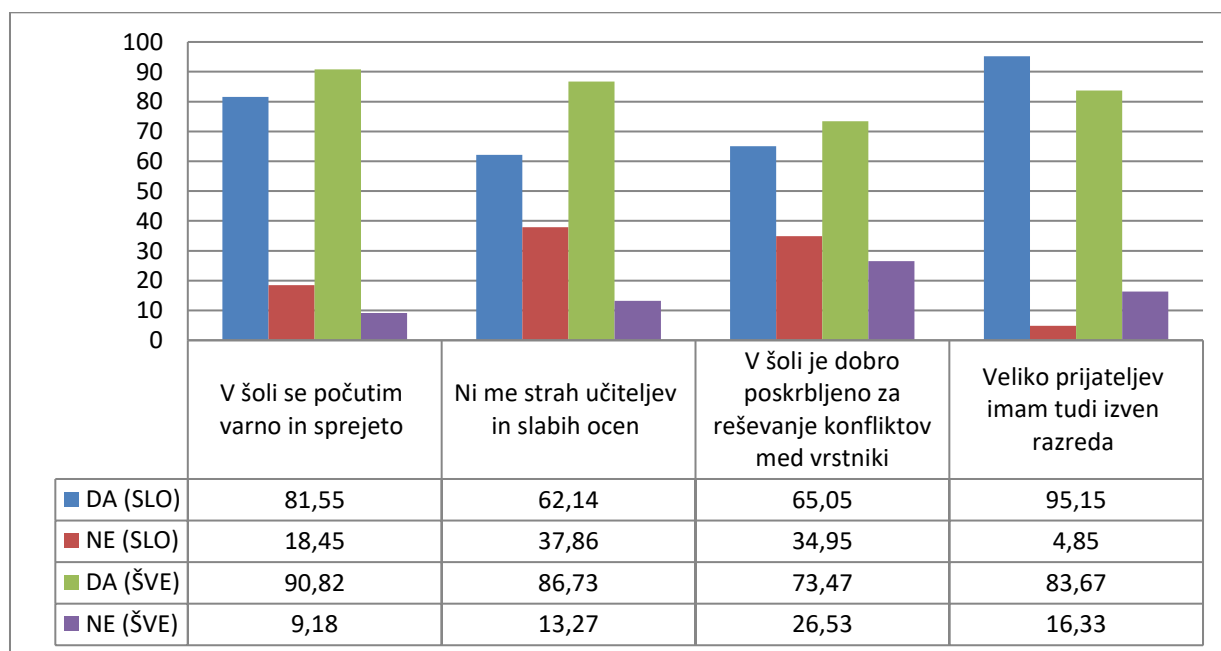
Na podlagi dobljenih odgovorov sva ugotovili, da so naši učenci srednje obremenjeni s šolskim delom (z domačimi nalogami, pripravo predstavitev, projektov itd.). Manjši delež jih je zelo obremenjenih, le 15% pa jih čuti manjšo stopnjo obremenjenosti.

Tudi Švedi čutijo podobno stopnjo obremenjenosti s šolo. Rezultati kažejo, da je večina vprašanih s šolo zmerno obremenjena, vendar pa je na Švedskem delež tistih, ki doživljajo manjšo obremenjenost, skoraj trikrat večji kot pri nas.

2. S križcem označi, katera izjava zate velja oziroma ne velja.

Tabela 4: Počutje v šoli

	SLOVENIJA				ŠVEDSKA			
	Število		%		Število		%	
	Da	Ne	Da	Ne	Da	Ne	Da	Ne
V šoli se počutim varno in sprejeto.	84	19	81,55%	18,45%	89	9	90,82%	9,18%
Ni me strah učiteljev in slabih ocen.	64	39	62,14%	37,86%	85	13	86,73%	13,27%
V šoli je dobro poskrbljeno za reševanje konfliktov med vrstniki.	67	36	65,05%	34,95%	72	26	73,47%	26,53%
Veliko prijateljev imam tudi izven razreda	98	5	95,15%	4,85%	82	16	83,67%	16,33%

Graf 2: Počutje v šoli

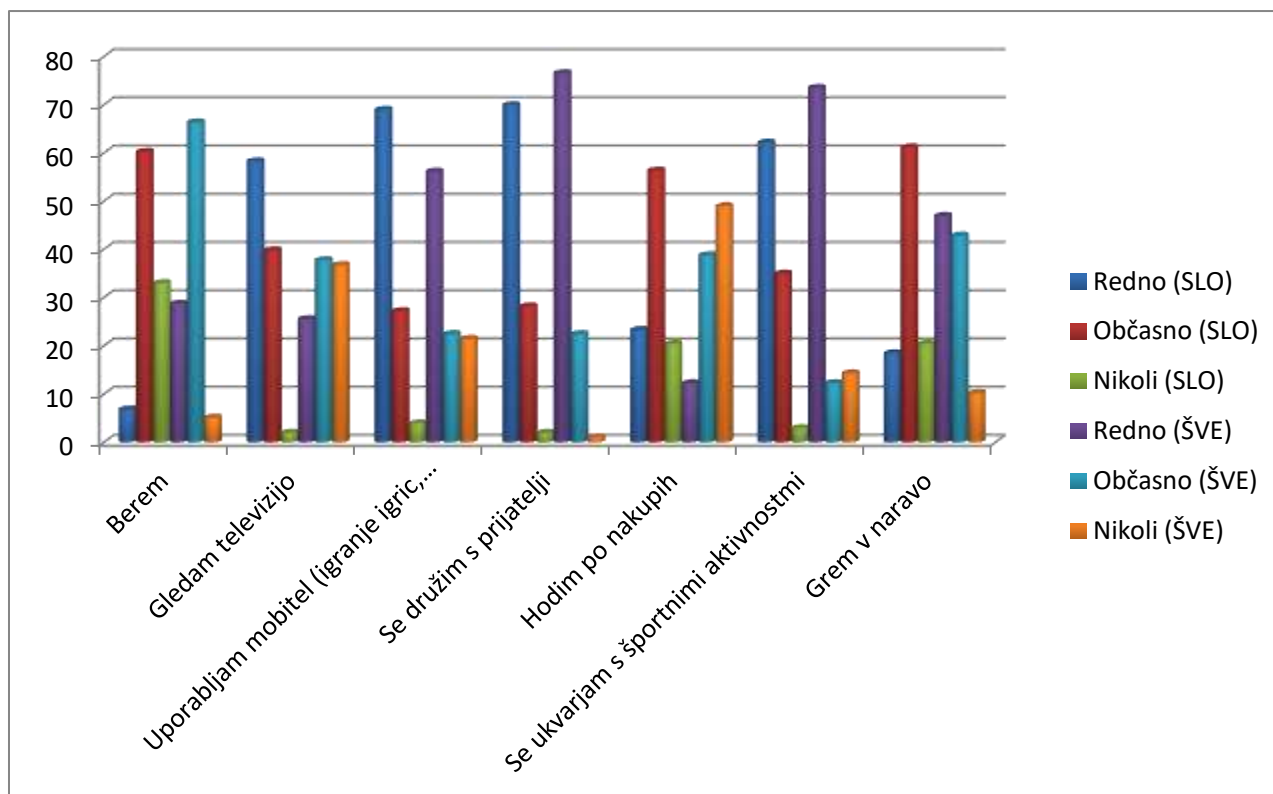
Učenci na naši šoli se počutijo varno in sprejeto, a jih je nekaj, ki čutijo strah pred učitelji, slabimi ocenami in tekmovanji. Zelo radi sklepajo prijateljske vezi med učenci iz višjih ali nižjih razredov.

Videti je, da se tudi na švedski šoli vrstniki počutijo varno in sprejeto. Ne bojijo se slabih ocen in učiteljev. Družijo pa se tudi z učenci ostalih generacij, vendar ne v tolikšni meri kot mi. Verjetno raje preživijo čas s svojimi sošolci oziroma se družijo znotraj diferenciranih skupin.

3. Kako najpogosteje preživljaš prosti čas?

Tabela 5: Preživljanje prostega časa

	SLOVENIJA						ŠVEDSKA					
	Število			%			Število			%		
	Redno	Občasno	Nikoli	Redno	Občasno	Nikoli	Redno	Občasno	Nikoli	Redno	Občasno	Nikoli
Berem.	7	62	34	6,80%	60,19%	33,01%	28	65	5	28,57%	66,33%	5,10%
Gledam televizijo.	60	41	2	58,25%	39,81%	1,94%	25	37	36	25,51%	37,76%	36,73%
Uporabljam mobilni telefon za zabavo.	71	28	4	68,93%	27,18%	3,80%	55	22	21	56,12%	22,45%	21,43%
Se družim s prijatelji.	72	29	2	69,90%	28,16%	1,94%	75	22	1	76,53%	22,45%	1,02%
Hodim po nakupih.	24	58	21	23,30%	56,31%	20,39%	12	38	48	12,24%	38,78%	48,98%
Se ukvarjam s športnimi aktivnostmi.	64	36	3	62,14%	34,95%	2,91%	72	12	14	73,47%	12,24%	14,29%
Grem v naravo.	19	63	21	18,45%	61,17%	20,38%	46	42	10	46,94%	42,86%	10,20%

Graf 3: Preživljanje prostega časa

Iz podatkov, ki sva jih dobili v anketi, je možno razbrati, da prosti čas najraje preživljamo s prijatelji. To dokazuje, da je kljub vsej tehnologiji druženje med vrstniki še zmeraj zelo prisotno. Le za malenkost manj učenci raje uporabljajo mobilne telefone za igranje igrice, pisanje SMS-ov ipd. Zelo veliko učencev je navedlo tudi, da se občasno posvetijo branju, pa čeprav le zaradi domačega branja. Nekateri pa se radi zadržujejo tudi v naravi.

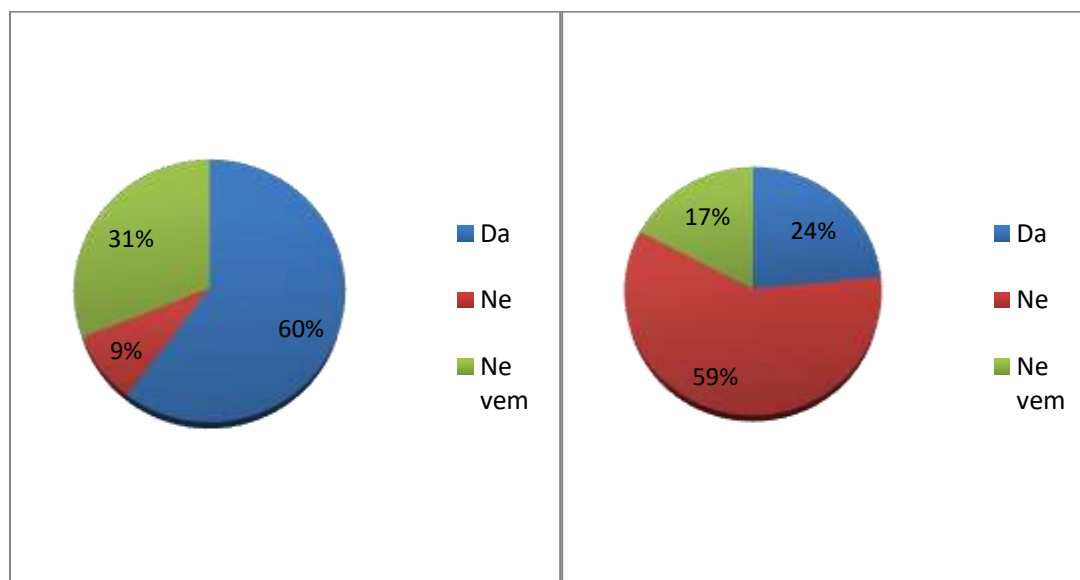
Švedske učence bi lahko označili kot narod druženja. Ves svoj prosti čas preživljajo s prijatelji, se ukvarjajo s športnimi dejavnostmi in so v naravi. Presenetljivo je, da je na Švedskem knjiga bolj pogosta spremljevalka otrok kot pri nas. Najmanj časa pa posvetijo nakupovanju in gledanju televizije.

Torej smo si mladi glede preživljanja prostega časa dokaj podobni, le da bi pri nas morali po knjigi seči večkrat in manj zapravljati v »shopingih«.

4. Ali meniš, da smo učenci na naši šoli zelo tekmovalni?

Tabela 6: Tekmovalnost

	SLOVENIJA		ŠVEDSKA	
	Število	%	Število	%
Da	62	60,19%	23	23,47%
Ne	9	8,74%	58	59,18%
Ne vem	32	31,07%	17	17,35%
SKUPAJ	103	100%	98	100%

Graf 4: Tekmovalnost

Največ učencev naše šole se strinja, da je na šoli zelo prisotna tekmovalnost, kar 60,19%. K temu pripomorejo mnoga tekmovanja na vseh področjih – v znanju, športna, spretnostna in še bi lahko naštevali. Vsak se želi najbolje izkazati, njegov cilj pa je, da prekaša svoje vrstnike. S tem pa se seveda stopnjuje tekmovalnost.

Naši švedski vrstniki so povsem drugačnega mnenja kot mi. Največ jih je označilo, da na njihovi šoli sploh ne zaznavajo tekmovalnosti. Tudi število tekmovanj je tam zelo nizko.

5. Kateri je po tvojem mnenju najbolj učinkovit način reševanja sporov?

Tabela 7: Učinkoviti načini reševanja sporov

	Slovenija	Švedska
	Število	Število
Nasilje	40	18
Mediacija	65	26
Zadrževanje v sebi	11	8
Pogovor s starši, socialno delavko ali drugo odraslo osebo.	47	46
SKUPAJ	103	98

Veliko učencev pri nas meni, da je najbolj učinkovit način reševanja sporov mediacija. Vidimo, da se je na naši šoli kar dobro obnesla. Imamo veliko vrstniških mediatorjev, med katere spadava tudi midve. Drugi najbolj učinkovit način po mnenju učencev je pogovor s starši, socialno delavko ali drugo odraslo osebo. Predvidevava, da se naši učenci o morebitnih sporih in težavah najraje pogovorijo. Nasilje je žal prav tako zelo razširjeno pri naših učencih, saj marsikdaj ne pomislimo, da je spore in konflikte možno reševati na bolj miren način.

Naši vrstniki na Švedskem so se največ odločali za pogovor s starši ali socialno delavko. Po njihovem mnenju je to najboljši način, kako rešit spor. Znani so kot umirjena država, kjer spore rešujejo mirno, nasilja je zelo malo. Sklepava, da si med seboj zelo zaupajo, saj se je najmanj učencev odločilo za način zadrževanja v sebi. Obiskana šola nima vpeljanega mediatorstva, zato meniva, da te oblike ne poznajo dovolj dobro.

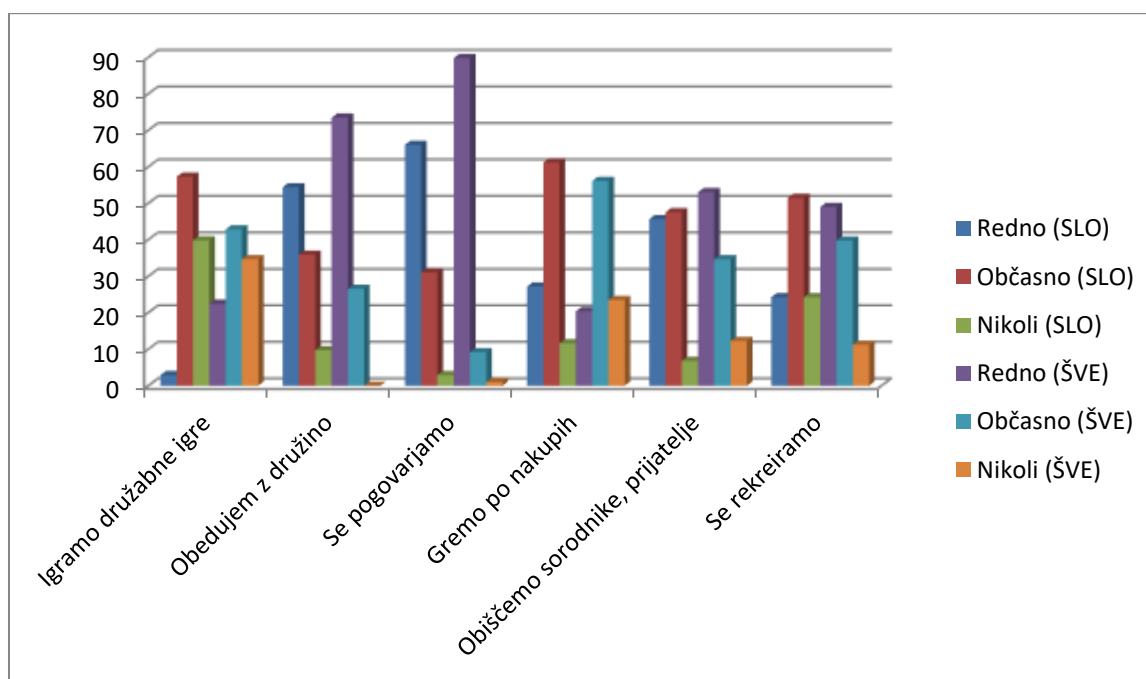

Slika 6: Obisk muzeja, U. Bezjak, 2012

6. S križcem označi, ob katerih dejavnostih in kako pogosto preživljaš prosti čas z družino.

Tabela 8: Preživljanje prostega časa z družino

	SLOVENIJA						ŠVEDSKA					
	Število			%			Število			%		
	Redno	Občasno	Nikoli	Redno	Občasno	Nikoli	Redno	Občasno	Nikoli	Redno	Občasno	Nikoli
Igramo družabne igre.	3	59	41	2,91%	57,28%	39,81%	22	42	34	22,45%	42,86%	34,69%
Obedujem z družino.	56	37	10	54,37%	35,92%	9,71%	72	26	0	73,47%	26,53%	0%
Se pogovarjamo.	68	32	3	66,02%	31,07%	2,91%	88	9	1	89,80%	9,18%	1,02%
Gremo po nakupih.	28	63	12	27,18%	61,17%	11,65%	20	55	23	20,41%	56,12%	23,47%
Obiščemo sorodnike, prijatelje.	47	49	7	45,63%	47,57%	6,80%	52	34	12	53,06%	34,69%	12,25%
Se rekreiramo	25	53	25	24,27%	51,46%	24,27%	48	39	11	48,98%	39,80%	11,22%

Graf 5: Preživljanje prostega časa z družino

Iz tabele je razvidno, da se v naših družinah največ pogovarjamo. Zelo priljubljeno je tudi obedovanje z družino. Občasno radi skupaj hodimo po nakupih, igramo družabne igre ali obiščemo naše sorodnike in prijatelje.

Učenci na Švedskem največkrat obedujejo z družino, še več pa se pogovarjajo. Vidimo in prepričali smo se lahko, da zelo veliko časa posvečajo svojim družinam in medsebojnim odnosom.

7. Zapiši nekaj asociacij na besedo sola.

Pri tem vprašanju sva učencem pustili svobodno razmišljanje.

Največ učencev se ob besedi šola najprej spomni na učenje, kar 41,74%. Veliko jih je navedlo da se ob šoli spomnijo tudi na prijatelje oz. sošolce, na podlagi česar lahko sklepamo, da se veliko najinih sošolcev zelo rado družijo. Nekateri niso pozabili niti na učitelje, ki so v bistvu temelj vsake šole. Ker pa so učitelji tako »dobri« in nam dajejo domače naloge, se je veliko učencev spomnilo tudi na to.

Asociacije naših sovrstnikov na Švedskem pa so bile naslednje: uspeh, prijatelji, učitelji, delo, igre, sodelovanje. Presenetilo naju je, da učenci pomislijo na uspeh in igre v šoli in predvidevava, da se pouk odvija tako, da se učenci počutijo uspešni in motivirani za delo.

8. Katere prednosti in pomanjkljivosti naše šole bi izpostavil/-a?

Tabela 9: Prednosti in pomanjkljivosti šole

SLOVENIJA		ŠVEDSKA	
PREDNOSTI	POMANJKLJIVOSTI	PREDNOSTI	POMANJKLJIVOSTI
Naučimo se nekaj novega	Slaba hrana	Znanje	Preveč časa v šoli
Velikost naše šole	Preveč domačih nalog	Sodelovanje	Selitev v različne učilnice
Urejenost šole	Preveč konfliktov, nevoščljivosti med učenci	Dobri učitelji	
Velika telovadnica	Premalo športne vzgoje	Izbirni predmeti	
Številne dejavnosti	Premalo odmorov	Delo v naravi	

Na vprašanje, katere prednosti in pomanjkljivosti naše šole bi izpostavili, sva dobili zelo veliko odgovorov. Zato sva izluščili le najbolj reprezentativne in tiste, za katere se je odločilo največ učencev.

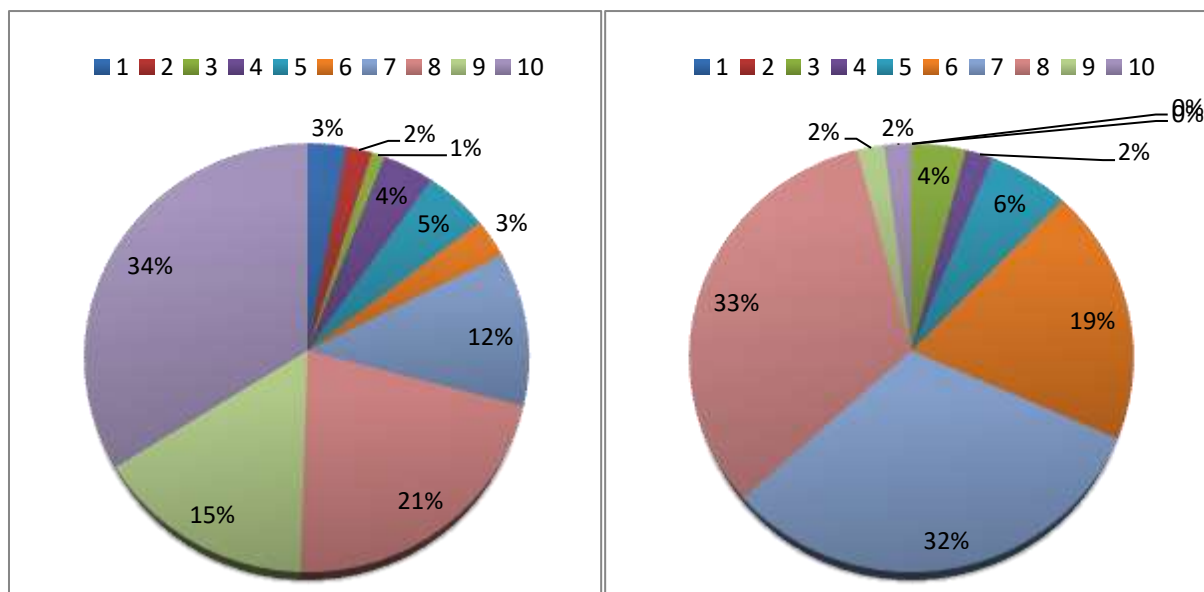
vevko ucencem je vse, da je nasa sola tako vevka in urejena. imamo vevko telovavnico, zraven tega pa se odvijajo številne aktivnosti. Kot pomanjkljivost je največ učencev izpostavilo slabo hrano. Razlog za to je verjetno mnogo zdrave hrane, kar pa nam, najstnikom, velikokrat ni všeč. Nekaterim ni všeč, da imamo toliko domačih nalog, premalo je športne vzgoje in premalo odmorov.

Na Švedskem je našim vrstnikom, kot lahko razberemo, najpomembnejše znanje. Izpostavili so tudi, da na šoli zelo dobro sodelujejo med seboj tako kot tudi z učitelji. Za razliko od nas pa vidimo, da niso našli toliko slabosti šole. Moti jih le to, da so preveč časa v šoli in da se morajo seliti v različne učilnice. Vidimo, da je to veliko nasprotje z našimi učenci, saj so naši učenci našli več pomanjkljivosti kot prednosti.

9. Na lestvici od 1 do 10 obkroži, v kolikšni meri si zadovoljen sam s seboj.

Tabela 10: Samozadovoljstvo učencev

	SLOVENIJA		ŠVEDSKA	
	Število	%	Število	%
1	3	2,92%	0	0%
2	2	1,94%	0	0%
3	1	0,97%	4	4,08%
4	4	3,88%	2	2,04%
5	5	4,85%	6	6,12%
6	3	2,92%	19	19,39%
7	12	11,65%	31	31,64%
8	22	21,36%	32	32,65%
9	16	15,53%	2	2,04%
10	35	33,98%	2	2,04%
SKUPAJ	103	100%	98	100%

Graf 6: Samozadovoljstvo učencev

Na vprašanje o samozadovoljstvu učencev sva dobili odgovore, da jih je veliko zelo zadovoljnih samih s seboj. Pomeni, da imajo veliko samozavesti in dobro samopodobo. Kljub temu naju presenečajo skrajnosti, saj so kar trije učenci popolnoma nezadovoljni sami s seboj, 35 učencev pa ima zelo pozitivno samopodobo. V stikih z vrstniki zaznavava, da so nekateri zelo kritični do drugih in premalo samokritični.

Švedski prijatelji so se tukaj našli nekje v drugi polovici ocenjevalne lestvice in je njihovo zadovoljstvo s samimi seboj rahlo nadpovprečno. Pomeni, da so s seboj dokaj zadovoljni, niso pa skrajno nezadovoljni in tudi ne povsem zadovoljni.

Slika 7: Zaključni program, K. Kuhar, 2012

3.3 Vtisi medsebojnega spoznavanja in druženja

3.3.1 Zapis Vanje Zebec Drevenšek

Dežela severa, a v mesecu maju svetla, topla, zelena, dežela obsežnih gozdov, črnih jezer, rdečih hišic in urejenih naselij. Predsodek, da so severnjaki hladni, zadržani in zaprti ljudje, se je razblinil že ob prvem srečanju z učiteljem Christerjem in ostalo ekipo, ki se je v naš vsakdan vklopila kot del družine.

Švedska kot država velja za bogato, vendar prebivalci živijo skromno, pošteno, življenjski slog daje vtis sproščenosti, povezanosti ljudi v prijateljske odnose in povezanosti z naravo.

Predanost svoji državi kažejo na vsakem koraku s svojimi simboli, ohranjanjem tradicije šeg in navad. Njihova zastava nas je spremljala od pristanka na letališču, barve švedske zastave so del cest, objektov, ureditev parkov, nasadov rož, jambor z zastavo stoji pred vsako hišo, in ker smo kot gostje v hišo stopili mi, so na jamborih plapolale zastave. V šolah spet barve zastave, na mizicah zastave, v vsaki učilnici, na hodnikih zemljevidi Švedske, himna pred poukom, večjimi prireditvami.

Kar nas je kot zelo delovno zagnane in sistematične ter z urnikom in številno dokumentacijo obremenjene učitelje najbolj presenetilo, so bili udobni fotelji in sedežne, klubske mizice in stolčki na vsakem vogalu šole. Niso za okras, v njih pogosto posedajo učitelji, učenci, starši, kadar razpravljajo o vsakdanjih dogodkih, osebnih težavah, šolskih problemih, disciplinskih in učnih težavah učencev, stiskah staršev. Pri tem se na čas ne ozirajo, kakšen pogovor lahko traja tudi dve uri, so nam povedali delavci.

Cenijo svetlobo in mir, zato so v jedilnicah na mizi prižgane sveče, na oknih svetilke, glasnega govorjenja ni slišati. Vse poteka umirjeno, sproščeno. Tudi, ko gre kaj narobe, ko kdo česa ne opravi ali naredi napako, je reagiranje preudarno, reševanje usmerjeno v odpravo težave, ne v odkrivanje krivca.

V kopalnicah imajo linolej, občudujejo naša sodobna okna, vrata, čistočo, red, natančnost, točnost, ne morejo verjeti in dojeti namena in pomena obilice šolske dokumentacije, sprašujejo se, kdaj učitelji sploh spimo. Namesto v modernost ambientov raje vlagajo v kvalitetna didaktična sredstva in pripomočke, namesto v urejenost in čistočo, raje vlagajo energijo v delo in druženje z otroki, namesto v čas pisanja priprav in izpolnjevanja dokumentacije usmerijo trud in delo v tim, sodelovanje, prilagajanje, iskanje novih rešitev boljših za otroke. Namesto v zidove svojega doma in jeklo svojega avta vlagajo čas in denar v družino, prijatelje, šport, naravo.

So dobri opazovalci relacij v odnosih in tenkočutni sogovorniki, ki človeka potrebnega pomoči opolnomočijo. Morda zato v svoji državi nimajo večjih zavodov za duševno bolne in zaznavajo visoko stopnjo samomorilnosti pri nas kot zelo pereč problem celotne družbe.

Tako sem Švedsko in Švede doživela jaz.

3.3.2 Zapis Petre Vujnovič

Učiteljico Ullo sem spoznala v maju 2006. Zrela gospa prijetnega videza, nasmejanega obraza in polna sproščene energičnosti mi je v tednu, ko je bivala pri meni doma, uspela vsaj nekoliko upočasniti tempo našega slovenskega hitečega vsakdana. Zjutraj se ji ni prav nič mudilo, uživala je ob preprosto obloženi mizi, preizkušala domače marmelade in vonjala med iz naših krajev. Mene je skrbelo, da ne bom zamudila in me bo zvonec v službi prehitel. Zato sem jo pustila, da je do šole odšla sama (»Samo naravnost, pa boste tam.«). Še pred pričetkom pouka sem jo zagledala v šolski avli...

V maju 2007 sem ji vrnila obisk. Enako sproščena bodoča babica je uživala v preprostosti življenja tudi doma, med obveznostmi v šoli in v privatnem življenju. Torej na Ptujju ni bila dopustnica, bila je... Švedinja...

Doživela sem umirjeno družinsko življenje, preprosto, a okusno opremljeno stanovanje, potovanje s starim volvom, vonj hišice ob jezeru, kjer popoldnevi niso zaobljubljeni službeni papirologiji, ampak vožnji z lesenim čolnom ter sproščujočemu savnanju.

Vsekakor naporno, a tako zelo poučno (službeno) potovanje...

Podrobno iz dnevniškega zapisa ob potovanju v Säffle na Švedsko (6. – 12. maj 2007):

...Po koncu lanskega obiska švedskih učencev, staršev in učiteljev na Ptujju smo rekli, da je še sreča, da nas naslednje leto v maju čaka ponovno srečanje – takrat v mestu Säffle na Švedskem. In da veselje in navdušenje v napetem pričakovanju ponovnega snidenja ni bilo zaman, lahko danes pove vseh 23 sedmošolcev in osmošolcev OŠ Ljudski vrt, ki so začetek meseca, ki se izteka, preživeli v Skandinaviji. V tednu od 6. do 12. maja so namreč s svojimi starši ter nekaj učiteljicami vrnili obisk svojim vrstnikom na Švedskem. Mednarodno sodelovanje s šolo Tingvallaskolan iz mesta Säffle, ki sicer teče že sedmo leto, se je v vsem tem času globoko zasidralo v šolsko življenje.

Tako dolga pot gotovo natrese veliko vtisov. In da ti prerastejo v spomine, mora preteči nekaj časa. Potrudili smo se in za nizanje dogodkov v smiselno celoto porabili »le« nekaj tednov.

Potovanje z avtobusom za toliko kilometrov res ni sanjska izbira. A če si nekoliko sposodimo stari rek, bi lahko zatrtili, da je pomemben cilj in ne pot. Res, misel na 28 ur dolgo pot je pri marsikomu zbudila vsaj malo dvoma. A še nobena gora se ni premaknila, če se ni premaknil tisti, ki je hotel do nje.

Iz Ptujja smo krenili v nedeljo, 6. maja, malo po poldnevu. Vožnjo smo nadaljevali preko Avstrije, Nemčije ter Danske. Dansko – švedsko mejo smo prečkali v ponedeljek dopoldan, v Säffle pa prispeli v poznih popoldanskih urah. Prvi večer, ki smo ga preživeli v tem mestu, je bil namenjen predvsem obujanju lanskih skupnih spominov z našimi gostitelji.

Ves teden so nas Švedsi razvajali s prikazovanjem svojega načina življenja, s svojo vikinško zgodovino ter z vnetim iskanjem (in poizkušanjem) plašnega losa. Učili smo se švedske spokojnosti in mirnosti, ki bi ju mi v nekaterih trenutkih poimenovali kar brezbržnost. Vendar smo se vsaj za en teden predali »nehitenju«.

Ob jezeru Vänern, tretjem največjem na Švedskem, smo se v torek popoldan sprehodili po poti, posejani z vprašanji, povezanimi predvsem s švedsko zgodovino, nato pa mirno čakali v dolgi vrsti na »piknik večerjo«.

Da je bilo življenje vikingov včasih prav težaško, smo se lahko prepričali v kraju Nysäter, kjer ob tamkajšnji reki nastaja pravo vikinško naselje. Metali smo sekire, veslali s težkimi vesli, obiskali grob prvega vikinga ter si ob ognju sami spekli slastne kruhke, navite na palico. Takšni z maslom odlično teknejo.

Predzadnji dan našega obiska smo preživeli v Göteborgu. Ob neposrednem središču mesta smo obiskali Universeum, nekakšen muzej naravnih in tehničnih čudes. Iz oči v oči smo se srečali z belim morskim psom, božali električne skate, videli nešteto rib, plazilcev, rakov in kar je še takih živali. Sprehodili smo se skozi hišo tehničnih, vesoljskih ter športnih eksperimentov. Sledil je ogled tovarne avtomobilov Volvo, ki se nahaja le nekaj minut vožnje iz mesta. Morda si bo kdo kdaj omislil tudi takšen spominek s Švedske...

Naši učenci so prvi in zadnji dan obiska preživeli v šoli s svojimi vrstniki. Začudili so se nad marsikatero razliko med slovensko in švedsko šolo. Nekateri stvari, kot je na primer ta, da v šoli do 8. razreda ni ocen, so jih zelo fascinirale in te bi prenesli tudi k nam. Našlo bi se seveda še kaj, kar bi v slovenski šoli gotovo sprejeli z navdušenjem. Morda tudi to, da učenci že v prvih letih, in nato

kontinuirano vse do konca osnovnošolskega izobraževanja, pridobijo veliko praktičnih, življenjskih znanj in spretnosti. Nad tem bi se Slovenci gotovo lahko zamislili.

Pred odhodom smo petkov popoldan popestrili s kulturno izmenjavo, na kateri smo Ptujčani prisotne skozi slovensko pripovedko o Jančku ježku povedli po zgodovini nekaterih slovenskih običajev ob snubitvi in poroki.

Ob slovesu je bilo – tako kot lani – potočenih nekaj solzic, ki so se na dolgi poti proti Sloveniji pomešale z zgodnjim obujanjem dogodkov minulih dni. Opolnoči naslednjega dne smo se vsi veselili srečanja z domačimi na Ptuj.

Naslednje leto bodo naši učenci spet potovali na Švedsko. Takrat drugi, ki bodo domov gotovo spet prinesli goro lepih spominov. Za vse, ki smo potovali letos, pa je bil to sicer kratek, a nepozaben švedsko – slovenski teden...

3.3.3 Zapis Urške Bezjak

Danes je moja prva asociacija na besedo Švedska: miren način življenja.

Ko sem prvič slišala za sodelovanje med Ptujem in šolo iz majhnega švedskega mesta, sem si Švedsko predstavljala čisto drugače, kot se je spominjam danes. Takoj, ko pa smo tako rekoč "pretrpeli" 28-urno vožnjo, so se moji slabi predsodki spremenili v zelo dobro mnenje o tej državi s severa Evrope.

Že dolgo sem vedela za izmenjavo, vendar me ni nikoli mikalo. Mislila sem, da je Švedska še ena čisto navadna država. V osmem razredu pa smo dobili možnost, da jo obiščemo. V tistem trenutku sem si premislila in si zaželela, da bi tudi jaz odpotovala tja. Slišala sem veliko govoric učiteljev in učencev, ki so jo že obiskali. Njihovi vtisi so bili odlični! Odločila sem se, da grem. In za to odločitev mi ni žal in sem prepričana, da mi nikoli ne bo.

Šolsko leto je minevalo in končno je prišel mesec maj, ko smo se vročega nedeljskega popoldneva odpravili na sever. Pot je bila zelo dolga, utrujajoča, vendar vredna tega, da smo prišli na željeni cilj. Švedi so nas sprejeli z nasmehom na obrazih, takoj so nas nagovorili. Še nikoli nisem bila deležna takšne dobrodošlice. Odpeljali so nas na svoje domove, kjer smo prenočili ostalih pet dni. Hiše so skromne, vendar občudovanja vredne. Z ničemer se ne obremenjujejo, vseč jim je to, kar imajo.

Vsako jutro me je bilo strah, da bova z mojo Švedinjo Vilmo zamudili v šolo. Nikamor se ji ni mudilo, jaz pa sem zelo hitela. Ugotovila sem, da je njihov način življenja miren, sproščujoč. Za vse si vzamejo čas. Seveda je to čisto nasprotno od nas, ki hočemo, da se vsaka stvar naredi takoj in da je vse "tipi-topi".

Učenci, prijatelji, vrstniki so zelo družabni. Kadar se le da, preživijo dan skupaj, v naravi, kjer se družijo, pogovarjajo. Vsak trenutek izrabijo za to, da bi se naučili kaj novega, navdušujočega. Zabave ne vidijo na računalniku in telefonih. So precej bolj preprosti od nas. In to mi je bilo najbolj všeč.

Pogledal si po šoli in opazil, da so se vsi družili, nihče se ni prepiral. Nimajo nikakršnih konfliktov, če pa se slučajno zgodi kakšen, se umirjeno pogovarjajo in vse razčistijo. Občudujem njihov slog življenja. Za vsako stvar posebej si vzamejo čas in jo rešijo. So zelo odprti ljudje in radi pomagajo, če je kdo v težavah.

Švedska se mi je vtisnila v lep in trajen spomin. Njihova šola je zgrajena iz odnosov zaupanja do učencev. Ko si je npr. Švedinja v šoli pustila čevlje kar v avli, sem bila zelo začudena in jo vprašala, ali je ni strah, da jih ne bo več tam, ko se bo vrnila. Odgovorila mi je, da se to pri njih ne počne, da tega sploh ne pozna.

Po mojem mnenju je Švedska ena izmed redkih držav s takšnim načinom življenja. To spoštujem in zelo si želim, da bi jo še kdaj obiskala.

3.3.4 Zapis Katje Kuhar

Švedska. Sliši se tako zelo daleč, tako drugače, tako nenavadno, vendar je le država, občudovanja vredna. Že prvič, ko sem slišala za izmenjavo s Švedsko, me je zelo zamikalo. Želela sem spoznati nove ljudi, nove navade, drugačno kulturo in drugačen slog življenja. Ko se mi je ponudila možnost za obisk na Švedskem, sploh nisem oklevala. Takoj sem vedela, da hočem tja.

Minevali so meseci in meseci in končno je napočil dan, ko smo se odpravili na dolgo pot proti severu. Čakala nas je približno 28-urna vožnja in vsem je bilo ob misli na to kar slabo. Vendar je minilo precej hitro, saj smo se na avtobusu zelo zabavali.

V hipu, ko sem zagledala to državo, sem vedela, da mi ne bo žal, da sem jo obiskala. Povsod je bilo veliko zelenja, visele so švedske zastave, ob cestah pa so stale značilne švedske hiše. Te hiše so bile seveda precej drugačne od naših. Vsi smo bili zelo vznemirjeni, saj smo se vedno bolj približevali našemu cilju. Po nekaj kilometrih in nekaj postankih smo končno videli napis "Säfte".

Pred šolo so stali otroci in njihovi starši. Priznam, da sem mislila, da bodo drugačni od nas, ampak imela sem napačno mnenje. Bili so ljudje, dokaj podobni nam. Zelo sem bila nestrpna, po drugi strani pa me je tudi malo stiskalo, saj nisem vedela, kakšni so ti ljudje. Ampak ko so me poklicali po imenu, da spadam k njim, sem takoj spremenila mnenje. Bili so zelo vljudni, prijazni in nasmejani.

Takoj sem spoznala, da so ti ljudje zelo drugačni. Vse delajo z lahkoto, z ničemer se ne obremenjujejo, nikamor se jim ne mudi in si sploh ne »belijo« glave z nečim nepomembnim. Veliko ljudi govori, da so ti ljudje tako mračni in zaprti, ampak to sploh ni res! Če bi lahko, bi se takoj preselila tja.

Vse spore in podobne stvari rešujejo na miren način; če kdo kaj prekrši, se z njim samo pogovorijo in ne zganjajo nobene panike. Vsak dan preživijo z družino, pa če imajo še toliko dela. Vedno si vzamejo čas za svoje najbližje. Če kakšne stvari ne bodo naredili, se jim ne bo podrl svet, vendar bodo to prestavili na naslednji dan.

Takšno življenje je pri nas povsem nemogoče. Vsi hitimo, vse moramo takoj opraviti in nikoli si ne vzamemo dovolj časa.

Pa tudi v šoli je precej drugače. Učitelji in učenci si med seboj popolnoma zaupajo, ne poznajo hrupa, kričanja, uničevanja stvari ipd. Omarice imajo lahko odklenjene, vse si lahko puščajo v šoli, uporabljajo računalnike in druge stvari. Pri tem pa se ne bojijo, da bi jim karkoli zmanjkalo. Vse torej temelji na zaupanju in predvsem družabnosti.

Švedska mi je odprla oči. S tem pa je postala moja najljubša država!

3.4 Ugotovitve

Vse zastavljene hipoteze sva v raziskavi potrdili.

Izkazalo se je, da večjo obremenjenost s šolskimi obveznostmi čutimo slovenski osnovnošolci, medtem ko švedski izkazujejo zmerno obremenjenost s šolo.

Na Švedskem preživijo naši vrstniki več časa in na kvalitetnejši način v krogu družine. Več se pogovarjajo, skupaj se rekreirajo, manj časa namenijo za pohajkovanje po trgovinah, kot posamezniki pa večkrat preživijo čas ob knjigah (pri nas so vir individualne zabave računalniki in mobilni telefoni).

Večjo tekmovalnost čutimo slovenski učenci in tekmujemo predvsem zato, da se primerjamo med seboj, si nabiramo točke. Zelo strah nas je neuspeha, slabih ocen in zato čutimo več stresa. Na Švedskem učenci ocenjujejo svoj lastni napredek in vrednotijo svoje individualne dosežke. Tekmovalnosti ne čutijo kot breme, v njih ne vzbuja negativnega odnosa.

Na lestvicah ocenjevanja svoje samopodobe so švedski učenci pokazali v povprečju pozitivno samopodobo o sebi, a vendarle z zdravo mero kritičnosti, saj se ni nihče ocenil z najboljšo oceno. Pri nas imamo nekaj učencev, ki so zelo nezadovoljni sami s seboj, na drugi strani pa precej tistih, ki so sebe ocenili z najvišjo oceno.

Oboji kažemo zadovoljstvo s šolo, na besedo šola izkazujemo pozitivne asociacije. Razlika je v tem, da smo na naši šoli tudi zelo kritični, saj so na morebitne pomanjkljivosti šole učenci navedli številne pripombe.

Po pregledani dokumentaciji ugotavljava, da je na Švedskem veliko pravil, dejavnosti, vsebine, določb, ukrepov prepuščeno avtonomiji posamezne šole in občine.

4 SKLEP

Iz ankete sva ugotovili, da smo si v številnih stvareh podobni, v nekaterih pa tudi različni. Čeprav izhajamo iz različnih kultur, imamo različno zgodovino in nas opredeljujejo tudi različni geografski dejavniki, imamo mladi kljub temu nekatere skupne lastnosti. V šoli smo oboji približno enako obremenjeni z delom, vendar pa se na Švedskem več učencev počuti manj obremenjenih s šolskim delom. Oboji se v šoli počutimo varno in sprejeto, ni nas strah učiteljev, radi se družimo tudi z drugimi generacijami.

Videti je, da se pojavljajo velike razlike v tekmovalnosti. Za razliko od nas je na Švedskem tekmovalnosti zelo malo. Predvidevava, da se učenci veliko manj primerjajo med seboj in nimajo toliko tekmovalnosti. Če se udeležijo kakšnega tekmovanja, so tam zaradi sebe in ne zato, da bi prekašali svoje vrstnike.

V naši šoli pri reševanju konfliktov pogosto uporabimo mediacijo. To kaže na to, da vedno potrebujemo nekoga (vsaj eno osebo), ki nam pomaga pri medsebojnem sporazumevanju. Na Švedskem so znani po tem, da spore rešujejo z neformalnim pogovorom, saj se je za to možnost odločilo največ anketirancev. Sklepava, da si med seboj zelo zaupajo, saj svojih občutkov in težav ne zadržujejo v sebi.

Ob besedi šola je bilo pri nas veliko več asociacij, ki so bile tudi neprimerne (kletvice, žaljivke,...). Šola našim prijateljem predstavlja znanje, sodelovanje in uspeh. Zato o šoli nimajo slabega mnenja. Mi smo glede šole in dela v njej zelo kritični.

V sodobnem svetu se pri nas veliko prostega časa posvečamo uporabi najnovejše tehnologije za zabavo. To so potrdili tudi najini sovrstniki, saj so v anketi označili, da prosti čas najraje preživljajo ob telefonih, računalnikih ipd... Švedski sovrstniki se raje družijo, se ukvarjajo s športnimi aktivnostmi, obiščejo naravo in sedejo h knjigam. Veliko časa preživijo v krogu svoje družine, se pogovarjajo, skupaj obedujejo, kar dokaj pogosto počnemo tudi pri nas.

Tudi glede samopodobe smo si različni. Učenci naše šole kažejo sicer (pre)visoko zadovoljstvo samih s seboj. Hkrati pa se nekateri popolnoma zavračajo. To lahko kaže na to, da smo Slovenci, čeprav smo tako majhen narod, lahko zelo samovšečni, občasno pa nam samopodoba popolnoma pade. Sprašujeva se, ali je to odraz tekmovalno naravnane družbe, kjer se primerjamo z drugimi, ob tem pa spregledamo lasten napredek.

Ugotavljava, da kljub dosledni in sistematično urejeni šolski zakonodaji in obširni dokumentaciji je vzdušje v naši šoli manj sproščeno, manj sodelovalno, manj spodbudno, manj spontano in manj usmerjeno na posameznika. Glede na raziskavo, ki je bila narejena na naši šoli leta 2005, pa se je mera strahu pri nas znižala, povečal pa se je občutek varnosti. (Sušek, Zupanič, 2005)

Naš sistem velikokrat primerjajo s švedskim, pa vendar ugotavljava, da z zakoni ni mogoče spreminjati klime na šoli. Meniva, da bi s poudarkom na učenju vrednot in moralnih norm ter veččin medsebojnega komuniciranja in vzdrževanja pozitivnih odnosov lahko pridobili tisto, zaradi česar bi se medve takoj preselili na Švedsko.

Predlagava:

- da se uvede učni predmet komunikacije za razvijanje čustvenih in socialnih veščin ter za izgradnjo zaupanja vrednih odnosov;
- da se v vseh razredih uvede formativno spremljanje učencev;
- da smo mi in naši starši do 15. ure v šoli in službi, kjer opravimo večino naših obveznosti, potem pa skupaj preživimo čas doma.

5 VIRI IN LITERATURA

Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji 2011. Ljubljana, Ministrstvo za šolstvo in šport, 2011. Dostop: http://www.belaknjiga2011.si/pdf/bela_knjiga_2011.pdf

Erbus, D. Svetovalno delo, razdelek Ostalo V: Dežman, S. (ur.) *Oda moji šoli*. Ptuj, OŠ Ljudski vrt, 2008.

Kosi, P. *Spremenjajoča se osnovna šola – uvajanje devetletke: Diplomsko delo*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, 2004.

Krek, J. Diferenciacija skozi sistem – primer švedske osnovne šole, *Sodobna pedagogika*, 1999, 50/116/št. 1.

Mlakar, S. Ravnatelj šole Tingvallaskolan, (ustno sporočilo), 25. 5. 2012.

Pravilnik o šolskem koledarju za osnovno šolo. Uradni list RS, 61/2005, str. 6454,

Pravilnik o šolskem koledarju za osnovno šolo. Uradni list RS, 63/2008, str. 8408.

Sušek, L., Zupanič, N. *Doživljanje šole v očeh učencev: Primerjava obremenjenosti osnovnošolcev v Sloveniji, Švedski in Švici: Raziskovalna naloga*. Ptuj, 2005.

Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (uradno prečiščeno besedilo). Uradni list RS, 16/2007, str. 1830.

Zakon o osnovni šoli (uradno prečiščeno besedilo). Uradni list RS, 81/2006, str. 8662.

http://en.wikipedia.org/wiki/Education_in_Sweden

www.eurydice.si/images/stories/slovenski_izobrazevalni_sistem

6 PRILOGE

PRILOGA 1:

ANKETNI VPRAŠALNIK ZA UČENCE 8. IN 9. RAZREDA OŠ LJUDSKI VRT

Sva Katja in Urška in pripravljava raziskovalno nalogo, v kateri bova primerjali slovenski in švedski šolski sistem ter doživljanje šole in šolskih obveznosti med slovenskimi in švedskimi osnovnošolci.

Prosiva, da rešiš spodnji vprašalnik. Vsi odgovori so anonimni.

Hvala!

1. V kolikšni meri te šolsko delo (domače naloge, učenje, predstavitve,...) obremenjuje? S križcem označi ustrezno trditev.

Zelo.

Srednje.

Malo.

2. S križcem označi, katera izjava zate velja oziroma ne velja.

	DA	NE
V šoli se počutim varno in sprejeto.		
Ni me strah učiteljev in slabih ocen.		
V šoli je dobro poskrbljeno za reševanje konfliktov med vrstniki.		
Veliko prijateljev imam tudi izven razreda.		

3. Kako najpogosteje preživljaš prosti čas? Označi s križcem.

	Redno	Občasno	Nikoli
Berem.			
Gledam televizijo.			
Uporabljam mobilni telefon (igranje igrice, pogovarjanje, pisanje SMS-ov).			
Se družim s prijatelji.			
Hodim po nakupih.			
Se ukvarjam s športnimi aktivnostmi.			
Grem v naravo.			

4. Ali meniš, da smo učenci na naši šoli zelo tekmovalni? Označi s križcem.

Da

Ne

Ne vem

5. Kateri je po tvojem mnenju najbolj učinkovit način reševanja sporov? Izberi največ 2 možnosti in ju označi s križcem.

- Nasilje (»vrni nazaj«).
- Mediacija.
- Zadrževanje v sebi.
- Pogovor s starši, socialno delavko ali drugo odraslo osebo.

6. S križcem označi, ob katerih dejavnostih in kako pogosto preživljaš prosti čas z družino.

	Redno	Občasno	Nikoli
Igramo družabne igre.			
Obedujem z družino.			
Se pogovarjamo.			
Gremo po nakupih.			
Obiščemo sorodnike, prijatelje.			
Se rekreiramo.			

7. Zapiši nekaj asociacij na besedo šola?

8. Katere prednosti in pomanjkljivosti naše šole bi izpostavil/-a? Zapiši v razpredelnico.

Prednosti	Pomanjkljivosti

9. Na lestvici od 1 do 10 obkroži, v kolikšni meri si zadovoljen sam s seboj.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

PRILOGA 2:

QUESTIONNAIRE FOR THE PUPILS IN THE 8TH AND 9TH GRADE TINGVALLASKOLAN

We are Katja and Urška and we have an assignment in which we are going to compare Slovenian and Sweden school program and also how they experience school and school activities between Slovenian and Sweden students.

Please solve the tasks below. They are all anonymous.

Thanks!

1. **To what extent does the school work (homework, learning, presentations,...) burden you? Properly mark with a cross.**

A lot. Not so much. Almost nothing.

2. **Mark with an X, which statement applies for you or does not apply for you.**

	Yes	No
In school I feel safe.		
I'm not afraid of teachers and bad grades.		
The school is well catered for conflict resolution among students.		
I have lots of friends from out of the class too.		

3. **How do you spend your free time? Mark with an X.**

	often	sometimes	never
I read.			
I watch television.			
I use my phone (for games, chating, texting).			
I hang out with friends.			
I go shopping.			
I do sports.			
I like to go out.			

4. **Do you think that students on your school are competitive ? Mark with an X.**

Yes. No. I don't know.

5. **What is in your opinion the most effective way to solve a fight? Select up to two options and mark them with an X.**

- Violence (“eye for an eye”).
- Mediation.
- Holding it in you.
- A talk with parents, teachers, grown-ups ...

6. **Mark with an X in which activities and how often you spend free time with your family.**

	Regularly	Sometimes	Never
We play games.			
I eat with my family.			
We talk.			
We go shopping.			
We visit relatives, friends.			
We do sports.			

7. **Write some word associations on the word “school”.**

8. **What are some of the strengths and the weaknesses of your schools? Write in the table.**

Strengths	Weaknesses

9. **On the scale from 1 to 10 circle the value of how you feel about yourself.**

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

7 KAZALO SLIK, TABEL IN GRAFOV

7.1 Kazalo slik

Slika 1: Naš prihod v šolo Tingvallaskolan.....	5
Slika 2: Zastava, obešena v švedski šoli.....	8
Slika 3: Geografski položaj Slovenije in Švedske.....	9
Slika 4: Odhod domov.....	13
Slika 5: Druženje.....	15
Slika 6: Obisk muzeja.....	22
Slika 7: Zaključek programa.....	26

7.2 Kazalo tabel

Tabela 1: Število ur pouka tedensko po razredih.....	11
Tabela 2: Število predmetov po razredih.....	13
Tabela 3: Obremenjenost s šolskim delom.....	17
Tabela 4: Počutje v šoli.....	18
Tabela 5: Preživljanje prostega časa.....	19
Tabela 6: Tekmovalnost.....	21
Tabela 7: Učinkoviti načini reševanja sporov.....	22
Tabela 8: Preživljanje prostega časa z družino.....	23
Tabela 9: Prednosti in pomanjkljivosti šole.....	24
Tabela 10: Samozadovoljstvo učencev.....	25

7.3 Kazalo grafov

Graf 1: Obremenjenost s šolskim delom.....	17
Graf 2: Počutje v šoli.....	18
Graf 3: Preživljanje prostega časa.....	20
Graf 4: Tekmovalnost.....	21
Graf 5: Preživljanje prostega časa z družino.....	23
Graf 6: Samozadovoljstvo učencev.....	26